

OBSAH

OBECNÁ FARMAKOLOGIE

Úvod	3
Léčiva, léky a jejich předpisování	4
Základní pojmy	4
Běžné formy léčiv	4
Receptura	5
Inkompatibility	12
Lékopis	12
Opiový zákon	13
Biologická standardisace	13
Dávky	14
Vstup a osud léčiv v organismu	15
Aplikační cesty	15
Lokální aplikace	16
Celková aplikace	16
Resorpce	17
Další osud léčiva	18
Rozdělení v organismu	18
Metabolismus	19
Vylučování	19
Účinky léčiv	20
Základní účinky léčiv	20
Závislost účinku na dávce	20
Časový průběh účinku léčiva	22
Mechanismus účinku léčiva	22
Změny účinku léčiva při opakované aplikaci	25
Kumulace	25
Návyk	25
Tachyfylaxe	25
Toxikomanie	26
Kombinace účinku léčiv, synergismus a antagonismus	26
Chemický a funkční	27
Vzájemný a jednostranný	27
Přímý a nepřímý	27

Specifický a nespecifický antagonismus	28
Addice a potenciace synergistů	28
Nenormální reakce na léčivo	28
Faktory ovlivňující účinek léčiva	29
týkající se vlastností léčiv a způsobu podání	30
týkající se pacienta	30
Výzkum a hodnocení léčiv	31

SPECIÁLNÍ FARMAKOLOGIE

Označení útlumových účinků farmak na CNS	35
Celková anestetika	35
Mechanismus účinku	36
Tekutá inhalační anestetika	37
Éter	37
Stadia narkosy	38
Chloroform	41
Etylchlorid	42
Divinyleter	43
Trichloretylen	43
Fluotan	44
Plynná inhalační narkotika	44
Kysličník dusný	44
Etylén	45
Cyklopropan	45
Intravenosní narkotika	45
Barbiturátová	46
Steroidní	48
Nebezpečí narkosy	49
Snižení nebezpečí narkosy	50
Premedikace před narkosou	51
Úvodní narkosa	52
Basální narkosa	52
Technika narkosy	53
Vyšetření před narkosou	53
Výběr narkotika	54
Hypnotika	55
Barbituráty	56
Účinky barbiturátů	56
Resorpce, vylučování	56
Nebezpečí použití barbiturátů	57
Akutní otrava barbituráty	58
Zneužívání barbiturátů	59

Nejběžnější barbituráty	60
Nebarbiturátová hypnotika	61
Použití hypnotik	62
Sedativa	63
Psychofarmaka	64
Retikulární formace	65
Fantastika	65
Rozdělení a terminologie	66
Neuroleptika	67
Deriváty fenothiazinu	67
Chlorpromazin	67
Další fenothiazinové deriváty	70
Skupina reserpinu	71
Ostatní neuroleptika	71
Antianxiosní látky	72
Centrální myorelaxancia	72
Další antianxiosní látky	73
Antidepresivní látky	73
Psychostimulancia	74
Antiepileptika	75
Barbituráty	75
Hydantoinové deriváty	76
Další antiepileptika	77
Přehled antiepileptik	78
Antiparkinsonika	78
Etylalkohol	80
Analgetika	82
Morfín	83
Deriváty morfinu	88
Náhražky morfinu	89
Opium	89
Analgeticko-antipyretické látky	90
Skupina salicylová	91
Skupina pyrazolonová	91
Fenacetin	92
Chinin	92
Kombinace antipyretických a analgetických látek	93
Centrální analeptika	94
Kofein	95
Pikrotoxin	96
Strychnin	96

Syntetická centrální analeptika	97
Lobelin	99
Budivé aminy	100
Myorelaxancia	100
Terapeutické použití	101
Pachykurarové látky	101
Leptokurarové látky	102
Centrální myorelaxancia	103
Lokální anestetika	104
Způsoby aplikace	105
Osud v organismu	105
Účinky lokálních anestetik	105
Intoxikace lokálními anestetiky	106
Příprava injekčních roztoků	108
Jednotlivá lokální anestetika	109
Kokain	109
Deriváty kyseliny paraaminobenzoové	110
Ostatní lokální anestetika	112
Klinické užití lokálních anestetik	113
Vegetativní nervový systém	117
K anatomii vegetativního nervového systému	117
Funkční význam sympatiku a parasympatiku	118
Základní působení vegetativního nervového systému	118
Mediátory přenosu vzniku	119
Rozdělení vegetativních látek	120
Parasympatomimetika	120
Acetylcholin	120
Látky méně atakované cholinesterasou	121
Látky inaktivující cholinesterasu	122
Parasympatolytika	124
Skupina atropinu	124
Skupina syntetických parasympatolytik	126
Sympatomimetika	127
Skupina adrenalinu	127
Adrenalin	127
Ostatní látky adrenalinové skupiny	130
Sympatomimetika jiné chemické struktury	135
Použití sympathomimetik	135
Sympatolytika	136
Nativní námelové alkaloidy	137
Dihydrované námelové alkaloidy	138
Syntetické látky	139

Skupina guanetidinu	140
Použití sympatholytik	140
Ganglioplegika	140
Histamin	143
Antihistaminika	145
Spasmolytika	147
Spasmolytika gastrointestinálního traktu	148
Spasmolytika cévní	149
Spasmolytika bronchiální	152
Kardiotonika	152
K fysiologii srdeční činnosti	152
Výskyt kardiotonik	153
Osud v organismu	154
Účinky kardiotonik	155
Aplikační cesty a schémata podávání	158
Terapeutické použití	160
Standardisace přípravků	161
Antiarytmické látky	162
Účinky antiarytmických látek	163
Terapeutické použití	164
Léčiva používaná u chorob cévních	166
Hypertonická choroba	166
Arteriosklerosa	166
Látky účinkující na CNS	167
Sedativa	167
Reserpin	167
Deriváty hydrazinoftalazinu	168
Látky ovlivňující reflexní presoregulaci	168
Ganglioplegika	169
Ostatní látky	169
Komplexní terapie a výběr léčiv	171
Antikoagulancia	171
Kumarolové deriváty	173
Heparin	176
Citrát a oxalát	177
Látky zabraňující krvácení	178
Transfusní a infusní tekutiny	179
Roztoky bez onkotického tlaku	180
Roztoky s onkotickým tlakem	180
Léčiva používaná při anemii	181
Železo	181

Vitamin B ₁₂	182
Kyseliná listová	183
Látky používané proti leukosám	183
u akutních leukos	183
u akutních i chronických leukos	184
u chronických leukos	184
Léčiva používaná při chorobách gastrointestinálního traktu:	186
Roborancia a tonika	187
Cholagoga	187
Acida	187
Antacida	187
Emetika	188
Antiemetika	189
Trávici fermenty	190
Laxancia	191
Obstipancia	193
Anthelmintika	194
Střevní desinficiencia	195
Spasmolytika	196
Léčiva chorob bronchiálního systému:	196
Expektorancia	196
Antitusika	197
Dechová desinficiencia	197
Antiastmatika	198
Diureтика	199
zvyšující glomerulální filtraci	201
snižující primárně resorpci Na	202
vyvolávající hyperchloremii	203
snižující primárně resorpci Cl	204
látky omezující přívod Na do organismu	206
Uterotonika	208
Přípravky ze zadního laloku hypofysy	208
Námelové alkaloidy a jejich deriváty	209
Chinin	210
Antireumatika	210
Salicylát sodný	210
Salicylamid	212
Gentisová kyselina	212
Amidopyrin	212
Fenylbutazon	212
Chrysothioterapie	213
Popudová terapie	214

ACTH a glykokortikoidy	214
Antiuratika	215
Antimikrobiální látky	216
Desinficiencia a antiseptika	216
Látky redukující	216
Látky oxydující	218
Koagulační antiseptika	219
Organická barviva	220
Další desinficiencia	220
Látky používané při kožních plísňových chorobách	220
Chemoterapeutika	221
Chemoterapeutika malárie	221
Chemoterapeutika lues	223
Sulfonamidy	224
Furanové deriváty	230
Antibiotika	230
Antibiotika s úzkým spektrem	232
Penicilin	232
Streptomycin a dihydrostreptomycin	238
Další tuberkulostatika	241
Antibiotika se širokým spektrem	243
Tetracykliny	243
Chloramfenikol	246
Antibiotika používaná proti stafylokokům	247
Mykostatika	250
Vysoce toxická antibiotika	251
Antibiotika k čistě lokální aplikaci	253
Kombinace antibiotik	253
Rtg kontrastní látky	255
Látky snižující účinek ionisujícího záření	256
Látky používané pro lokální účinky	256
Adstringencia	256
Kaustika	257
Keratolytika	258
Derivancia	258
Mastové základy	258
Mýdla	259
Mucilaginosa	260
Kovy a polokovy a jejich důležité sloučeniny	260
Sodík	260
Draslik	261

Vápník	261
Rtut	263
Olovo	263
Arsen	264
Terapie otrav těžkými kovy	265
Nekovy a jejich důležité sloučeniny	266
Kyslík	266
Kysličník uhličitý	267
Síra	267
Fluor	268
Fosfor	268
Vitaminy	268
Vitaminy rozpustné v tucích	268
Vitaminy rozpustné ve vodě	270
Hormony	273
Hormony hypofysy	273
Kortikosteroidy	274
Štítná žláza a antityreoidální látky	278
Příštítá tělska	281
Insulin	282
Perorální antidiabetika	283
Ženské pohlavní hormony	285
Mužské pohlavní hormony	285